

Alfik Humanistyczny

15 grudnia 2010

SOWA – klasa II gimnazjum

Czas trwania konkursu: 45 minut

Witamy Cię. Do każdego pytania podane są 4 odpowiedzi: A, B, C, D. Jeżeli wśród nich jest poprawna, zaznacz ją na karcie odpowiedzi, jeżeli tak nie jest, zaznacz na karcie odpowiedzi E. Otrzymujesz od nas 30 punktów – tyle ile jest pytań. Za odpowiedź błędną otrzymujesz punkty ujemne równe $\frac{1}{4}$ liczby punktów przewidzianych dla danego pytania. Zapraszamy do konkursu OMNIBUS (30.03.2011). Informacje o konkursach na naszej stronie internetowej www.mat.edu.pl

Życzymy przyjemnej pracy. **POWODZENIA !**

Jerzy Besala Na ubitej ziemi (Polityka nr 14, 4 kwietnia 2009)

W średniowiecznej taktyce walki, wraz z kształtowaniem się etosu rycerza, bitwy zaczęły przypominać serię pojedynków. „Konflikt zbrojny obu krajów w wyobraźni współczesnych jawi się jako rozszerzony pojedynek, czyli inaczej spór o charakterze usankcjonowanym normami prawnymi” – pisał Wojciech Iwańczak. W tworzącym się etosie pojedynku władców ma być sposobem na rozstrzygnięcie losów wojen. Chyba, że siła wyższa przeszkodzi. Patron Czech święty książę Waclaw zaproponował przeciwnikowi, także księciu, by dla oszczędzenia krwi wojowników zmierzli się w pojedynku. Jednakże wskutek interwencji Bożej – jak wierzono – do starcia nie doszło.

„Kronika miasta Tours” z pocz. XIII w. podaje, że w 1063 r. zginął w Angers „Gotfryd z Preuilly, który wynalazł turnieje”. Czy to on rzeczywiście wymyślił te zawody? Francuski historyk Jean Flori wskazuje na wcześniejsze ich pochodzenie. Zrobiły zawrotną karierę, jak zawody sportowe w XX w., gdyż stanowiły ekscytujące widowisko, a ponadto kanalizowały agresję i chęć walki. Turnieje związane były ściśle z chrześcijańskim etosem, przemieniającym na terenie „barbarzyńskiej Europy” dawne ludzkie bestie w skórach w rycerzy z ich kodeksem postępowania. Odtąd nie musieli oni czekać wojny: mogli się pojedynkować na turniejach i w popisach kawaleryjskich zwanych z niemiecka *buhourt*.

Pytania za 3 punkty

1. Temat powyższego tekstu można najlepiej określić sformułowaniem:
A) historia średniowiecznych konfliktów
B) narodziny i istota turniejów rycerskich
C) charakterystyka średniowiecza jako epoki
D) omówienie etosu rycerza średniowiecznego
2. Adresatem powyższego tekstu są:
A) historycy
B) rycerze
C) nieokreśleni bliżej czytelnicy
D) specjaliści z dziedziny wojskowości
3. W powyższym tekście nie ma:
A) fikcji
B) cytatów
C) pytań
D) dat
4. W swoim wywodzie autor:
A) posługuje się pytaniem jako środkiem stylistycznym
B) nie dostrzega czytelnika
C) moralizuje
D) opiera się wyłącznie na własnych opiniach
5. W powyższym tekście:
A) decydującą rolę odgrywa metafora
B) autor posługuje się wyłącznie stylem potocznym
C) można znaleźć terminologię naukową
D) można znaleźć liczne porównania
6. Zaproponowany tekst można zaliczyć do:
A) piśmiennictwa popularnonaukowego
B) do epiki
C) do liryki
D) do literatury pięknej
7. Zastosowany w tekście cudzośłów:
A) zaznacza wyłącznie tytuł przywoływanego dzieła
B) ma kilka funkcji
C) służy tylko do wyodrębnienia cytatów
D) jedynie zaznacza terminy, których używa autor
8. Przywołany tekst charakteryzuje się:
A) poetyckością
B) humorystycznym tonem wypowiedzi
C) wielowątkowością
D) koncentracją na faktach
9. Zakończenie powyższego tekstu:
A) ma charakter oceniający
B) podsumowuje wywód
C) ma zmusić czytelnika do refleksji
D) wyraźnie otwiera kolejny temat wywodu
10. W 1063 roku – czyli:
A) w dziesiątym wieku
B) przed naszą erą
C) w jedenastym wieku
D) w starożytności

Pytania za 4 punkty

11. Przywoływany przez piszącego XIII - wieczny tekst:
A) potwierdza wygłoszone przez autora oceny
B) zawiera istotną z punktu widzenia tematu informację
C) prezentuje inny punkt widzenia
D) wprowadza do tekstu nowy temat

12. W określeniu okoliczności narodzin turniejów rycerskich:
 A) wszyscy badacze są zgodni B) istnieje jedna pewna koncepcja
 C) naukowcy nie są w stanie porozumieć się co do najważniejszych faktów D) istnieje kilka hipotez
13. W opinii autora artykułu turnieje:
 A) były zjawiskiem mającym fatalne skutki B) odegrały swoją pozytywną rolę w dziejach
 C) były sprzeczne z etosem chrześcijańskiego rycerza D) cofnęły kulturę europejską pod względem cywilizacyjnym
14. Piszący porównuje turnieje rycerskie do zawodów sportowych z XX w., ponieważ:
 A) były niezwykle widowiskowe i miały ważną funkcję społeczną B) budziły zainteresowanie wyłącznie ludzi prostych
 C) dawały publiczności wzorce do naśladowania D) pomagały rozstrzygać konflikty zbrojne
15. Z powyższego tekstu możemy się dowiedzieć:
 A) jakie były zasady rycerskiego etosu B) jak rozgrywano turnieje
 C) jak wyglądali średniowieczni rycerze D) kto jest patronem Czech
16. Pojedynki władców, jak twierdzi w swoim tekście piszący:
 A) zdarzały się niezwykle rzadko B) były niezwykle ekscytującym widowiskiem
 C) pozwalały na humanitarne rozstrzygnięcie wyników bitew D) niepotrzebnie narażały władców na niebezpieczeństwo
17. Jean Flori – przywołany w powyższym tekście:
 A) jest zwolennikiem tezy o wymyśleniu turniejów przez Gotfryda z Preully
 B) jako pierwszy porównał turnieje rycerskie do zawodów sportowych
 C) jest autorem tezy, z którą dyskutuje autor artykułu D) uważa, że turnieje zostały wymyślone przed rokiem 1063
18. Zgodnie z powyższym tekstem bitwy średniowieczne przede wszystkim:
 A) rozgrywane były w myśl skomplikowanych zasad taktycznych B) były bardzo krwawe
 C) były raczej nieskomplikowane pod względem taktycznym D) bardzo często kończyły się śmiercią władców
19. Turnieje rycerskie zgodnie z przedstawionym tekstem:
 A) pozwalały ich uczestnikom zdobywać sławę bez konieczności uczestniczenia w wojnie
 B) powodowały wzrost agresji u osób biorących w nich udział
 C) przyczyniły się do wzrostu liczby konfliktów zbrojnych D) nie cieszyły się początkowo wielkim zainteresowaniem
20. Celem, który chce osiągnąć autor powyższego tekstu, jest:
 A) krytyka turniejów rycerskich C) przedstawienie własnej oceny omawianego zjawiska
 B) przedstawienie nowych faktów D) prezentacja podstawowych faktów na temat omawianego zjawiska

Pytania za 5 punktów

21. Przymiotnikiem nie jest wyraz:
 A) wyższa B) te C) zbrojny D) rozszerzony
22. Rzeczownikiem nie jest wyraz:
 A) oszczędzenia B) spór C) rozstrzygnięcie D) siła
23. Na przedostatnią sylabę akcent nie pada w wyrazie:
 A) Czech B) doszło C) książę D) sposobem
24. Przyimkiem jest wyraz:
 A) że B) na C) by D) także
25. W zdaniu *Odtąd nie musieli oni czekać wojny*:
 A) podmiotem jest rzeczownik B) nie ma podmiotu C) podmiotem jest wyraz *oni* D) występuje podmiot domyślny
26. Sformułowanie *święty książę*:
 A) zawiera jedną nieodmienną część mowy B) składa się z dwóch wyrazów będących tą samą częścią mowy
 C) tworzą dwa wyrazy w tym samym przypadku D) jest stałym związkiem wyrazów
27. Tyle samo głosek co liter jest w wyrazie:
 A) pojedynku B) nie C) starcia D) rozstrzygnięcie
28. Wyraz *święty* (w powyższym tekście):
 A) jest nieodmienną częścią mowy B) jest rzeczownikiem w dopełniaczu
 C) nie jest przymiotnikiem D) jest rzeczownikiem w mianowniku
29. W zdaniu *Do starcia nie doszło*:
 A) nie ma przydawek B) występuje okolicznik
 C) jest podmiot domyślny D) podmiot jest rzeczownikiem w mianowniku
30. Pierwsze zdanie powyższego tekstu jest:
 A) zdaniem złożonym współrzędnie B) zdaniem złożonym podrzędnie
 C) zdaniem pojedynczym D) równoważnikiem zdania